

ฐานทัพกับความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐและฟิลิปปินส์ (1965-1984)

นางสาว ดวงสุดา ศรีรงค์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-567-532-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012796

110298046

MILITARY BASES AND U.S. - PHILIPPINES RELATIONS, 1965-1984

Miss Duangsuda Sriyong

ศูนย์วิทยพัชกร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of International Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

1987

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ฐานทัณฑ์กับความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐและฟิลิปปินส์ (1965-1984)

โดย นางสาว ดวงสุดา ศรียงค์

ภาควิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยโชค จุลศิริวงศ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยโชค จุลศิริวงศ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วินิตา ศุภรเสถย์)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ฐานทัณฑ์กับความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐและฟิลิปปินส์ (1965-1984)
ชื่อนิติกร นางสาว ดวงสุดา ศรีรงค์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยโชค จุลศิริวงศ์
ภาควิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มุ่งศึกษาถึงความสำคัญของฐานทัณฑ์สหรัฐในฟิลิปปินส์ที่มีต่อสหรัฐ และการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสอง ซึ่งรวมถึงความช่วยเหลือสนับสนุนที่สหรัฐให้แก่ฟิลิปปินส์ และการเจรจาแก้ไขความตกลงเรื่องฐานทัณฑ์ระหว่างกันด้วย ทั้งนี้จะเป็นการศึกษาในช่วงปี 1965-1984 อันเป็นช่วงของรัฐบาลอดีตนายกรัฐมนตรีเฟอร์ดินานด์ อี. มาร์กอส โดยมีข้อสมมติฐานไว้ว่า

1. เนื่องจากการมีฐานทัณฑ์ในฟิลิปปินส์ มีความสำคัญต่อผลประโยชน์ของสหรัฐมาก สหรัฐจึงเห็นว่าการจะคงไว้ซึ่งฐานทัณฑ์ต้องมีรัฐบาลที่เป็นมิตรและมีความมั่นคง ดังนั้น ไม่ว่าลักษณะการปกครองของฟิลิปปินส์จะเป็นเช่นใด ถ้าหากรัฐบาลนั้นสนับสนุนการคงอยู่ของฐานทัณฑ์ ก็จะได้รับความช่วยเหลือจากสหรัฐ

2. ความต้องการที่จะได้คงฐานทัณฑ์ไว้ ทำให้รัฐบาลสหรัฐโอนอ่อนตามความต้องการของฟิลิปปินส์ ในการเจรจาเรื่องฐานทัณฑ์

ซึ่งจากการศึกษา ได้พบว่า ฐานทัณฑ์ในฟิลิปปินส์ดังกล่าวมีความสำคัญต่อสหรัฐอย่างยิ่งในด้านยุทธศาสตร์ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก เพื่อผลประโยชน์ในการรักษาคุลอ่านากับโซเวียต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อโซเวียตได้ขยายอิทธิพลเข้ามาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในภูมิภาคตะวันออกเฉียงกลางและบริเวณมหาสมุทรอินเดีย

เนื่องจากความสำคัญของฐานทัณฑ์ดังกล่าวที่มีต่อสหรัฐ ทำให้สหรัฐต้องการที่จะคง

ฐานทัพของคนไว้ในฟิลิปปินส์ตลอดมา ดังนั้นสหรัฐจึงได้ละเลยไม่สนใจว่ารูปแบบการเมือง การปกครองภายในประเทศฟิลิปปินส์จะเป็นอย่างไร สหรัฐให้ความสนใจเพียงว่า ถ้า รัฐบาลฟิลิปปินส์ในขณะนั้นมีเสถียรภาพ มีความมั่นคงและให้การสนับสนุนการคงอยู่ของ ฐานทัพสหรัฐ สหรัฐก็จะให้ความช่วยเหลือสนับสนุนแก่รัฐบาลนั้น โดยไม่คำนึงว่าจะเป็น รัฐบาลในระบอบประชาธิปไตยหรือเผด็จการ ดังเช่น ความช่วยเหลือสนับสนุนที่สหรัฐให้ แก่รัฐบาลอดิศักดิ์ประธาธิบดีมาร์กอส ในช่วงปี 1972-1981 อันเป็นช่วงที่มีการประกาศ ใช้กฎอัยการศึกภายในฟิลิปปินส์

ในทำนองเดียวกัน จากความต้องการที่จะได้สิทธิในการคงฐานทัพไว้ในฟิลิปปินส์ ได้ต่อไป ทำให้สหรัฐยินยอมโอนอ่อน ประนีประนอมตามข้อเรียกร้องที่ฝ่ายฟิลิปปินส์เสนอ ในการเจรจาแก้ไขความตกลงเรื่องฐานทัพครั้งต่าง ๆ ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า สิทธิ ประโยชน์ต่าง ๆ ที่สหรัฐมีอยู่ตามความตกลงเรื่องฐานทัพในปี 1947 ได้ลดจำนวนลงไป เรื่อย ๆ ในประเด็นต่าง ๆ อันได้แก่ ระยะเวลาการคงอยู่ของฐานทัพ อาณาเขตของ ฐานทัพ อำนาจในการควบคุมดูแลบริเวณฐานทัพ และเขตอำนาจศาลของสหรัฐ เป็นต้น

ดังนั้น จึงเป็นที่เห็นได้ชัดเจนนว่า ผลของการศึกษานี้นอกมาในลักษณะที่สนับสนุน สอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ อันเป็นการแสดงให้เห็นว่า ฐานทัพสหรัฐในฟิลิปปินส์เป็น ปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐและฟิลิปปินส์

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Military Bases and U.S. - Philippines Relations,
1965-1984

Name Miss Duangsuda Sriyong

Thesis Advisor Assistant Professor Chayachoke Chulasiriwongs, Ph.D.

Department International Relations

Academic Year 1986

ABSTRACT

The objectives of this thesis is to make a study of the importance to the United States of their bases in the Philippines, and the relationship between these two states. Within this scope, the study will also include US.assistance to the Philippines, and negotiations for certain changes to be made to stipulations of the Military Base Agreement. The thesis covers only the 1965-1984 period, during which ex-President Ferdinand E. Marcos was in power. The hypotheses are as follows :

1. Because the Philippine bases are vital to US. interests, the US. beleived that their being able to retain the bases depended on the existence of a government which was friendly and secure. Therefore, whatever the form of government in the Philippines, as long as it was prepared to fully support the existence of the bases, the US. was prepared to back up that government.

2. The desire to retain these bases caused the US. to yield to the demands of the Philippine government during the base negotiations.

From this study, it is found that the Philippine bases are of genuine strategic importance to the US., both on the regional and global levels, in the safe-keeping of interests in the balance of power with Soviet Union. The degree of importance increased especially during the period when the Soviets expanded their influence into the Southeast Asian, the Middle East and the Indian Ocean regions.

It is also found that, because of US. awareness of Soviet expansion, and the desire to retain the bases, the US., therefore, did not pay much attention to the form of Philippine government. The only US. concern at the time, was that the existing local government should possess stability and security; and that the continued presence of the US. bases should be permitted. The US. government would then support to that local government, regardless of whether that government was a democratic or an authoritarian one. An example can be seen in the support the US. gave the government of ex-President Marcos during the years 1972-1981, when the country was under Martial Law.

In this same respect, the desire to retain the rights to the bases in the Philippines caused the US. to yield and accommodate the demands of Marcos' government during the various negotiations for changes in the stipulations of the Military Base Agreement. And from these negotiations, the rights and the interests of the US., as agreed upon in the Military Base Agreement of 1947, were gradually reduced. The rights and interests under negotiation were : the length of time during which the bases would be maintained; the

areas used by the US. within the bases; the supervision of authority over the areas and districts within the bases; and US. jurisdiction over the bases.

Therefore, it can be clearly shown that the result of this study comes out in support of the hypotheses put forward, namely that the US. bases in the Philippines are significant to the formulation of the relationship between the US. and the Philippines.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

การที่ผู้เขียนได้หยิบยกปัญหาเรื่อง ฐานทัณฑ์กับความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐและฟิลิปปินส์ 1965-1984 ขึ้นมาเขียนเป็นวิทยานิพนธ์นั้น เนื่องจากผู้เขียนมีความสนใจในความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐกับฟิลิปปินส์ ในช่วงของประธานาธิบดีมาร์กอสว่า ทั้ง ๆ ที่ประธานาธิบดีมาร์กอส ได้รับการโจมตีว่าเป็นเผด็จการ โดยการสนับสนุนของทหาร แต่เหตุใดสหรัฐในฐานะผู้นำประเทศเสรีประชาธิปไตยโดยจึงยังคงความช่วยเหลือแก่ฟิลิปปินส์ตลอดมา แม้เมื่อมีการถอนกำลังทหารและฐานทัพออกจากประเทศไทยในปี 1975 สหรัฐก็ยังคงฐานทัพของคนไว้มันในฟิลิปปินส์อยู่เช่นเดิม โดยที่สหรัฐต้องสูญเสียอาณาบริเวณบางส่วนและสิทธิบางอย่างเหนือฐานทัพในฟิลิปปินส์ไปในการเจรจาบททวนความตกลงเรื่องฐานทัพแต่ละครั้งด้วย ดังนั้น ฐานทัพจึงน่าจะเป็นประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่งในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐกับฟิลิปปินส์

ผู้เขียนตระหนักดีว่า การทำวิทยานิพนธ์นี้จะไม่สำเร็จลุล่วงไปได้ หากไม่ได้รับความช่วยเหลือจากผู้มีพระคุณหลายท่าน โดยเฉพาะ รศ.ดร.กุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไข เสนอวิทยานิพนธ์ ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์และรับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.ชัยโชค จุลศิริวงศ์ ที่ได้กรุณาสละเวลา รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และได้กรุณาตรวจสอบแก้ไขชี้แจงให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์แก่ผู้เขียน รศ.ดร.วินิตา สุกรเสพย์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและร่วมเป็นกรรมการสอบ รวมทั้งคุณแดง ศรีรงค์ บิดาของผู้เขียน คุณฉนวนนิตย์ รัตนมนตรี น้าสาวของผู้เขียน ที่ได้ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้เขียนเสมอมา ตลอดจน คุณยุพดี ทิยาพันธุ์ แห่งบัณฑิตศึกษาคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี ซึ่งบรรดาอาจารย์และบุคคลดังกล่าวนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณและขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ ด้วยความเคารพและระลึกในบุญคุณ

ดวงสุดา ศรีรงค์

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
สภาพปัญหา.....	1
ปัญหาที่จะศึกษา.....	3
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
ขอบเขตของการศึกษา.....	3
สมมติฐานของการศึกษา.....	3
กรอบความคิดในการศึกษา.....	4
วิธีดำเนินการศึกษา.....	5
การนำเสนอ.....	6
2 ความสำคัญของฐานทัพ.....	7
ฐานทัพอากาศศลาร์ก.....	8
ฐานบินวอลเลซ.....	9
ฐานทัพอากาศจอห์น เฮย์.....	10
ฐานทัพเรืออ่าวชูปิค.....	10
ความสำคัญในด้านยุทธศาสตร์.....	12
ความสำคัญในด้านการส่งกำลังบำรุง.....	21
ความสำคัญในด้านจิตวิทยา.....	21

บทที่		
3	สหรัฐอเมริกา เมืองการปกครองภายในประเทศฟิลิปปินส์.....	23
	ช่วงก่อนการประกาศกฎอัยการศึก (1965-1972).....	23
	ช่วงระหว่างการประกาศใช้กฎอัยการศึก (1972-1981).....	33
	ช่วงหลังจากการยกเลิกกฎอัยการศึก (1981-1984).....	49
4	การเจรจาความตกลงในเรื่องฐานทัพ..	60
	การเจรจาแก้ไขความตกลงในช่วงก่อนปี 1965.....	61
	การเจรจาแก้ไขความตกลงในช่วงปี 1965-1972	65
	การเจรจาแก้ไขความตกลงในช่วงปี 1972-1981.....	66
	การเจรจาแก้ไขความตกลงในช่วงปี 1981-1984.....	70
5	บทสรุปและวิเคราะห์.....	74
	บรรณานุกรม.....	81
	ภาคผนวก.....	89
	ประวัติผู้เขียน.....	92

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	ระยะทางจากฐานทัพอากาศคลาร์กไปยังเมืองสำคัญในประเทศต่าง ๆ	18
2.2	ระยะเวลาการเดินทางจากฐานทัพเรืออ่าวซุบิกไปยังสถานที่สำคัญ โดยเรือบรรทุกเครื่องบิน ความเร็ว 15 นอต	19
3.1	ความช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจ (economic assistance) ที่สหรัฐให้กับฟิลิปปินส์ ระหว่างปี 1966-1979	43
3.2	ความช่วยเหลือด้านการทหาร (military assistance) ที่สหรัฐให้กับฟิลิปปินส์ ระหว่างปี 1966-1979	44

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

แผนภูมิที่		หน้า
2.1	แสดงเส้นทางการเดินเรือที่สำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	13
2.2	แสดงที่ตั้งฐานทัพของสหรัฐและสหภาพโซเวียตในภาคพื้นแปซิฟิก	17
4.1	แสดงที่ตั้งฐานทัพเรืออ่าวซุบิกและเขตเทศบาลเมืองโอดองกาโป	62

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย